

ΣΠΟΥΔΗ ΣΤΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ Q

Ενότητα 4: Προφορικότητα (Βασικές Μελέτες)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Προφορικότητα (Βασικές Μελέτες)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑ
(ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ)**

Rudolf Bultmann

- Ενδιαφέρον για την Kleinliteratur.
- Μικρές φιλολογικές μορφές που διαμορφώνονται σε συγκεκριμένο Sitz im Leben.
- Ανωνυμία, συλλογικότητα, μη φιλολογικά είδη.
- Η παράδοση αρχίζει μετά το θάνατο του Ιησού και την πίστη στην ανάσταση.
- Τάση της παράδοσης για αύξηση και εμπλουτισμό.
- Η διάκριση μεταξύ προφορικότητας και γραπτού κειμένου είναι επουσιώδης.

Birger Gerhardsson

- Αναπτύσσει τις θέσεις του καθηγητή του Harald Riesenfeld.
- Παραλληλίζει την παράδοση για τον Ιησού με τους μηχανισμούς παράδοσης των ραββινικών σχολών.
- Απομνημόνευση μέσα από την συνεχή επανάληψη.
- Κριτική:
  - αναχρονιστικό μοντέλο.
  - Τα ευαγγέλια δεν επιβεβαιώνουν τις θέσεις του.

Προφορικότητα και γραπτός λόγος

- Δε γίνεται διάκρισή τους.
- Μία μοναδική πορεία εξέλιξης της παράδοσης.
- Ομαλή μετάβαση από την προφορική στη γραπτή παράδοση.
- Αδυναμία κατανόησης της δυναμικής και του ανεξάρτητου χαρακτήρα της προφορικότητας.
- Εντοπισμός συγκεκριμένων μορφών – εφαρμογή της γραμμικότητας.

Werner Kelber

- Επηρεάζεται από το έργο φιλολόγων, ερευνητών των λαϊκών ασμάτων κτλ (Foley, Lord).
- Διακρίνει την προφορικότητα ως ιδιαίτερη επιτέλεση της παράδοσης:
  - Μνημονικά μοτίβα.
  - Ρυθμός.
  - Παγιωμένες φράσεις.
  - Επαναλήψεις.
  - Αντιθέσεις.
- Διάκριση μεταξύ προφορικής επιτέλεσης και γραπτής μετάδοσης (W. Ong).
- Κάθε προφορική επιτέλεση είναι μια μοναδική πρωτότυπη εκδοχή (A. Lord).
- Ο Μάρκος διατηρεί πολλά στοιχεία της προφορικότητας.

R. Horsley / J. Draper

- Αξιοποιούν το έργο του Foley
  - Υιοθέτηση των θεωριών πρόσληψης (Iser, Jauss).
  - Μετωνυμικές αναφορές -> το προφορικό κείμενο συναντά τις προσδοκίες της κοινότητας.
- Εφαρμογή στην Q
  - Μία προφορική επιτέλεση (Q 12,49-59).

Kenneth Bailey (1)

- Μελέτη των μηχανισμών προφορικότητας σε αγροτικές περιοχές της Παλαιστίνης.
- Ανεπίσημη ελεγχόμενη παράδοση (ανεπίσημη, μη ελεγχόμενη / Bultmann, επίσημη, ελεγχόμενη / Gerhardsson).
- Υλικό της προφορικής παράδοσης:
  - Παροιμίες.
  - Γρίφοι.
  - Ποιήματα.
  - Παραβολές / Ιστορίες.
  - Ιστορίες για σημαντικά πρόσωπα της κοινότητας.

Kenneth Bailey (2)

- Διαφορετικοί μηχανισμοί προφορικότητας:
  - Ανελαστικότητα (ποιήματα, παροιμίες).
  - Μερική ελαστικότητα (παραβολές, ιστορίες).
  - Πλήρης ελαστικότητα (αστεία και απλά νέα).
- Η μελέτη του Bailey εμπειρική κι όχι αυστηρά επιστημονική.
- Μία κοινότητα μπορεί να ασκήσει έλεγχο.
- Ο έλεγχος εξαρτάται από τη μορφή και τη σπουδαιότητα της παράδοσης.
- Ο πυρήνας της παράδοσης παραμένει σταθερός.

Συμπερασματικά

- Ποικιλία εξέλιξης – όχι γραμμικότητα
- Η δύναμη της προφορικότητας
- Η ευελιξία και η σταθερότητα της προφορικής παράδοσης
- Πολυμορφία κι όχι αποκλειστικότητα
- Ο ρόλος των κοινοτήτων
- Η προφορικότητα ως συλλογική μνήμη
- Η προφορική παράδοση για τον Ιησού αρχίζει πριν την Ανάσταση

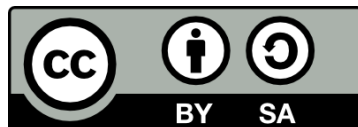
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Σπουδή στη Συνοπτική Παράδοση και στην Q. Προφορικότητα (Βασικές Μελέτες)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS361/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

